

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	1	3	6
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester

(2054)

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper : Indian Administration

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— Attempt **FIVE** questions in all. Question No. 1 is compulsory. Attempt rest of the **FOUR** questions selecting, **ONE** question from each Unit. All questions carry equal marks.

1. Attempt any **NINE** questions :

- (i) State the qualifications of the President.
- (ii) Write down the difference between Cabinet and Council of Ministers.
- (iii) Give four functions of a Chief Minister.
- (iv) Explain no-confidence motion of Lok Sabha.
- (v) What do you mean by Delegated Legislation ?
- (vi) Name any two subjects of the Central List.
- (vii) Explain the Composition of Indian Parliament.
- (viii) What is Impeachment ?
- (ix) State two problems related to Indian Judicial System.
- (x) What is writ of Certiorari ?
- (xi) State two challenges of contemporary District Administration.
- (xii) Give two functions of the Cabinet Secretary.

UNIT-I

2. Discuss the features of Indian Administration.

OR

3. Explain the composition and functions of Lok Sabha.

UNIT-II

4. Discuss the appointment, functions and role of Governor.

OR

5. Critically examine the Administrative and Legislative relations between Centre and States.

UNIT-III

6. Discuss the composition, functions and role of the High Court.

OR

7. Explain the Legislative and Judiciary Control over Administration.

UNIT-IV

8. Discuss the structure and functions of District Administration.

OR

9. Write down the structure, functions and role of State Secretariat.

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- सभी में से पांच प्रश्न करें। प्रश्न न. 1 अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनकर शेष चार प्रश्न करें। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

1. किन्हीं नौ प्रश्नों का उत्तर दीजिए :-

- (i) राष्ट्रपति की योग्यताएँ बताइये।
- (ii) कैबिनेट और मंत्रिपरिषद के बीच अंतर लिखिए।
- (iii) मुख्यमंत्री के चार कार्य बताइये।
- (iv) लोकसभा के अविश्वास प्रस्ताव को समझाइये।
- (v) प्रत्यायोजित विधान से आप क्या समझते हैं ?
- (vi) केंद्रीय सूची के किन्हीं दो विषयों के नाम बताइए।
- (vii) भारतीय संसद की संरचना की व्याख्या करें।
- (viii) महाभियोग क्या है ?

- (ix) भारतीय न्यायिक व्यवस्था से संबंधित दो समस्याएँ बताइए।
- (x) लेखपत्र का हुक्मनामा क्या है ?
- (xi) समकालीन जिला प्रशासन की दो चुनौतियाँ बताइए।
- (xii) कैबिनेट सचिव के दो कार्य बताइये।

यूनिट-1

2. भारतीय प्रशासन की विशेषताओं की चर्चा करें।

अथवा

3. लोकसभा की संरचना एवं कार्यों की व्याख्या करें।

यूनिट-II

4. राज्यपाल की नियुक्ति, कार्यों एवं भूमिका पर चर्चा करें।

अथवा

5. केंद्र और राज्यों के बीच प्रशासनिक और विधायी संबंधों का आलोचनात्मक परीक्षण करें।

यूनिट-III

6. उच्च न्यायालय की संरचना, कार्यों और भूमिका पर चर्चा करें।

अथवा

7. प्रशासन पर विधायी एवं न्यायपालिका नियंत्रण की व्याख्या करें।

यूनिट-IV

8. जिला प्रशासन की संरचना और कार्यों पर चर्चा करें।

अथवा

9. राज्य सचिवालय की संरचना, कार्यों और भूमिका पर लिखिए।

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- सारियां ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ, ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :
 - (i) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
 - (ii) ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
 - (iii) ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਾਰ ਕੰਮ ਦੱਸੋ।
 - (iv) ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

- (v) ਡੈਲੀਗੇਟਿਡ ਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (vi) ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- (vii) ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- (viii) ਮਹਾਂਦੋਸ਼ ਕੀ ਹੈ ?
- (ix) ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੱਸੋ।
- (x) ਸਰਟੀਓਰੇਰੀ (Certiorari) ਦੀ ਰਿੱਟ ਕੀ ਹੈ ?
- (xi) ਸਮਕਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
- (xii) ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਦੋ ਕੰਮ ਦਿਓ।

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

3. ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

5. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

7. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉੱਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

9. ਰਾਜ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਲਿਖੋ।